

## Spis treści

|                                                                                                                                    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Wykaz skrótów . . . . .                                                                                                            | 9  |
| Akty prawne . . . . .                                                                                                              | 9  |
| Organy orzekające . . . . .                                                                                                        | 9  |
| Periodyki . . . . .                                                                                                                | 10 |
| Inne . . . . .                                                                                                                     | 10 |
| Wstęp . . . . .                                                                                                                    | 11 |
| Rozdział I                                                                                                                         |    |
| Pojęcie fundacji zakładanej przez kościelne osoby prawne . . . . .                                                                 | 15 |
| § 1. Wprowadzenie . . . . .                                                                                                        | 15 |
| § 2. Pojęcie fundacji . . . . .                                                                                                    | 16 |
| 1. Definicja fundacji . . . . .                                                                                                    | 16 |
| 2. Fundacje a osoby prawne typu korporacyjnego . . . . .                                                                           | 18 |
| 3. Rodzaje fundacji . . . . .                                                                                                      | 19 |
| § 3. Kościelna osoba prawna jako fundator . . . . .                                                                                | 20 |
| 1. Uwagi wprowadzające . . . . .                                                                                                   | 20 |
| 2. Pojęcie kościelnej osoby prawnej. Rola art. 4 ust. 2 Konkordatu . . . . .                                                       | 21 |
| 3. Fundacja, o której mowa w art. 58 ust. 1 u.s.p.k.k. . . . .                                                                     | 26 |
| § 4. Charakter prawny fundacji zakładanych przez kościelne osoby prawne oraz kryteria odróżnienia ich od innych podmiotów. . . . . | 32 |
| 1. Fundacja, o której mowa w art. 58 u.s.p.k.k., jako osoba prawna w prawie polskim oraz kanonicznym . . . . .                     | 32 |
| 2. Fundacje zakładane przez kościelne osoby prawne a fundacje kościelne . . . . .                                                  | 36 |
| § 5. Problematyka fundacji zakładanych przez Kościół katolicki przed 1989 r. . . . .                                               | 38 |
| 1. Wpływ Kościoła katolickiego na rozwój ruchu fundacyjnego . . . . .                                                              | 38 |

|                                                                                                                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2. Możliwość tworzenia przez Kościół katolicki fundacji przed 1989 r. Zagadnienie osobowości prawnej podmiotów kościelnych w latach 1945—1989 . . . . .   | 41  |
| <b>Rozdział II</b>                                                                                                                                        |     |
| Ustanowienie fundacji, o której mowa w art. 58 u.s.p.k.k. . . . .                                                                                         | 44  |
| § 1. Uwagi wprowadzające . . . . .                                                                                                                        | 44  |
| § 2. Akt fundacyjny . . . . .                                                                                                                             | 45  |
| 1. Uwagi ogólne . . . . .                                                                                                                                 | 45  |
| 2. Cel fundacji. Dopuszczalność ustanawiania fundacji o celach kościelnych . . . . .                                                                      | 47  |
| 3. Składniki majątkowe przeznaczone na urzeczywistnianie celu fundacji . . . . .                                                                          | 56  |
| 4. Podjęcie aktu fundacyjnego przez kościelną osobę prawną. Problematyka reprezentacji kościelnych osób prawnych . . . . .                                | 57  |
| 4.1. Uwagi wprowadzające . . . . .                                                                                                                        | 57  |
| 4.2. Organ kościelnej osoby prawnej . . . . .                                                                                                             | 57  |
| 4.3. Zakres umocowania organu kościelnej osoby prawnej . . . . .                                                                                          | 62  |
| § 3. Wpis fundacji do Krajowego Rejestru Sądowego . . . . .                                                                                               | 83  |
| <b>Rozdział III</b>                                                                                                                                       |     |
| Podstawy prawne działalności fundacji zakładanych przez osoby prawne Kościoła katolickiego . . . . .                                                      | 85  |
| § 1. Uwagi wprowadzające . . . . .                                                                                                                        | 85  |
| § 2. Prawo kanoniczne a statuty fundacji zakładanych przez kościelne osoby prawne . . . . .                                                               | 86  |
| § 3. Zasada samodzielności fundacji i rola jej statutu . . . . .                                                                                          | 87  |
| § 4. Analiza postanowień statutowych . . . . .                                                                                                            | 90  |
| 1. Nazwa fundacji . . . . .                                                                                                                               | 91  |
| 2. Zarząd fundacji . . . . .                                                                                                                              | 92  |
| 3. Inne organy fundacji . . . . .                                                                                                                         | 100 |
| 4. Formy działalności fundacji . . . . .                                                                                                                  | 101 |
| 5. Działalność gospodarcza fundacji . . . . .                                                                                                             | 104 |
| <b>Rozdział IV</b>                                                                                                                                        |     |
| Nadzór nad fundacjami zakładanymi przez kościelne osoby prawne . . . . .                                                                                  | 108 |
| § 1. Uwagi wprowadzające . . . . .                                                                                                                        | 108 |
| § 2. Środki nadzoru nad fundacjami . . . . .                                                                                                              | 112 |
| 1. Uwagi wprowadzające . . . . .                                                                                                                          | 112 |
| 2. Orzeczenie o zgodności działania fundacji z przepisami prawa i statutem oraz celem, w jakim fundacja została ustanowiona (art. 12 ust. 1 UF) . . . . . | 113 |
| 3. Uchylenie uchwały zarządu fundacji . . . . .                                                                                                           | 114 |
| 4. Zawieszenie zarządu fundacji i wyznaczenie zarządcy przymusowego . . . . .                                                                             | 117 |
| § 3. Postępowanie w przedmiocie zastosowania środków nadzorczych określonych w UF . . . . .                                                               | 120 |

|                                                                                                       |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Czynności dokonywane przez organ nadzoru państwowego . . . .                                       | 120 |
| 2. Postępowanie przed sądem . . . . .                                                                 | 122 |
| 2.1. Uwagi wprowadzające . . . . .                                                                    | 122 |
| 2.2. Tryb postępowania sądowego . . . . .                                                             | 123 |
| 2.3. Właściwość sądu. . . . .                                                                         | 126 |
| § 4. Odrębności w nadzorze nad fundacjami zakładanymi przez kościelne osoby prawne . . . . .          | 127 |
| 1. Nadzór sprawowany przez kościelną osobę prawną (art. 58 ust. 2 i 3 u.s.p.k.k.) . . . . .           | 127 |
| 1.1. Relacje pomiędzy nadzorem państwowym a nadzorem kościelnym (art. 58 ust. 3 u.s.p.k.k.) . . . . . | 127 |
| 1.2. Nadzorca kościelny i jego uprawnienia . . . . .                                                  | 130 |
| 2. Zarząd przymusowy fundacji zakładanej przez kościelne osoby prawne . . . . .                       | 134 |
| 2.1. Wyznaczenie zarządcy przymusowego . . . . .                                                      | 134 |
| 2.2. Kościelna osoba prawna jako zarządca przymusowy . . . . .                                        | 136 |
| § 5. Kwestie związane z nadzorem nad organizacjami pożytku publicznego . . . . .                      | 140 |

## Rozdział V

|                                                                                           |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Status prawnopodatkowy fundacji zakładanych przez kościelne osoby prawne . . . . .        | 141 |
| § 1. Uwagi wprowadzające . . . . .                                                        | 141 |
| § 2. Opodatkowanie osób prawnych Kościoła katolickiego . . . . .                          | 142 |
| § 3. Fundacja zakładana przez kościelne osoby prawne jako podatnik. . . . .               | 146 |
| § 4. Opodatkowanie darczyńców fundacji zakładanych przez kościelne osoby prawne . . . . . | 155 |

## Rozdział VI

|                                                                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Fundacje zakładane przez kościelne osoby prawne wobec przemian własnościowych dotyczących Kościoła katolickiego . . . . . | 160 |
| § 1. Uwagi wprowadzające . . . . .                                                                                        | 160 |
| § 2. Przemiany własnościowe dotyczące Kościoła katolickiego i regulacja jego spraw majątkowych. . . . .                   | 160 |
| § 3. Przemiany własnościowe dotyczące fundacji zakładanych przez Kościół katolicki . . . . .                              | 170 |
| § 4. Fundacje zakładane przez kościelne osoby prawne wobec uwłaszczenia i postępowania regulacyjnego . . . . .            | 172 |
| 1. Fundacje zakładane przez kościelne osoby prawne a postępowanie uwłaszczeniowe . . . . .                                | 172 |
| 2. Fundacje zakładane przez kościelne osoby prawne a postępowanie regulacyjne . . . . .                                   | 173 |

## Rozdział VII

|                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------|-----|
| Likwidacja fundacji zakładanych przez kościelne osoby prawne . . . . | 179 |
| § 1. Uwagi wprowadzające . . . . .                                   | 179 |

|                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------|-----|
| § 2. Przyczyny likwidacji . . . . .                                       | 183 |
| 1. Osiągnięcie celu, w jakim fundacja była ustanowiona . . . . .          | 183 |
| 2. Wyczerpanie się majątku fundacji i jej środków finansowych . . . . .   | 185 |
| 3. Inne przyczyny likwidacji fundacji . . . . .                           | 186 |
| § 3. Postępowanie likwidacyjne . . . . .                                  | 190 |
| 1. Podstawy prawne postępowania likwidacyjnego . . . . .                  | 190 |
| 2. Przebieg postępowania likwidacyjnego. . . . .                          | 197 |
| § 4. Przeznaczenie majątku pozostającego po likwidacji fundacji . . . . . | 204 |
| Zakończenie . . . . .                                                     | 210 |
| Bibliografia . . . . .                                                    | 214 |